

OVIDIU

PRIMA

REVISTA LITERARA DOBROGEANA

APARE LUNAR

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL 5

Director, PETRE VULCAN

ABONAMENTUL

Un an în țară . . . Lei 6   Un an străinătate Lei 10
 Jum. an   "   "   Lei 3   Jum. an   "   Lei 5

UN NUMER 50 BANI

SUMARUL

Apostol Margarit, de P. Vulcan. — Romanța, poezie de Corneliu Moldovanu. — Scrisoare din Bruxelles, de Florian I. Becescu. — Cântă 'ncet... poezie de Nuși Tolu. — Grecul de la Crașova, de N. Bătară. — La Colonia, poezie de Florian I. Becescu. — Mișcarea literară: recenzie asupra volumului „Album de Flori”, de P. Vulcan. — Romanele istorice: critică, de P. Danilescu. — Vrajitoarea, de I. Constantinescu. — Punerea pietrei fundamentale a școlii mahomedane din comuna Caratei, de P. Vulcan. — Bibliografia, Poșta redacției, etc. Redacția.

CONSTANȚA

TIPOGRAFIA „OVIDIU” H. VURLIS

1903

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

Director fondator: PETRU VULCAN

Apostol Mărgărit

A fost un om, care a însemnat mult pentru emanciparea armanilor de sub influența spiritului grec. Cu drept cuvânt putem să precizăm că, persoana lui Apostol Mărgărit se confundă cu epoca renașterii arominilor, epocă plină de lupte înverșunate, în fruntea cărora apostolul rominizmului a purtat cu triumf steagul naționalității noastre în Macedonia.

O dată l'am văzut în viața mea — în anul 1886 — în curtea liceului român, pe vremea cind mă găsiam elev în clasa I al aceluși liceu.

Era oră de recreație și noi făceam gimnastică prin curte.

Mărgărit coborise din cancelarie și trebuia să traverseze curtea pentru a eși în oraș. În fața lui avântul nostru pentru joc se potoli, lucru pe care îl observă inspectorul general al școalelor romine din Turcia europeană.

Și în loc să ese pe poartă, rămase locului, ne înfășură cu privirea și cu zimbetul pe buze, ne recomandă să ne vedem de joc și gimnastică, de ce ne-am intimidat.

Privi la noi mai mult timp și părea

că 'i creștea inima în fața tabloului ce i se desfășura; căci eram toți flăcăi răsăriți, unii îmbrăcați nemțește, alții în anterieie (bitolenii) și numeroși în straie fărșerotești — arminii de mine, cari aveau să pue peptul în potruva luptei de desnaționalizare. Știa el Mărgărit că acest popor în formațiune era opera lui.

Odată l'am văzut, zic, și pe... prima oară am pus mina pe condei să-i cinstesc memoria, dacă departe fiind de virtutul luptei, n'am avut ocazie să scriu pro sau contra marelui apostol.

Da, mare ni se infățișează ochilor noștri, Mărgărit, căci lui i se datorează în mare parte întărirea rominizmului la Pind.

Știm că Mărgărit a fost secondat de soldați devotați, de martiri, cărora le aducem prinoul recunoștinței noastre, dar el însuma quintesența calităților arominului în părțile lui bune și rele.

Pe lângă deșteptăciunea firei sale, pe lângă inteligență, el mai era și un abil diplomat, un premier destoinic în împrejurări grele.

A fost atacat mișelește de 3—4 ori, în ultimii timpi se proiectase suprimarea lui, dar el nu s'a dat în lături de la primejdie.

Eu zic că, dacă l'am fi înțeles, dacă

ne-am fi deprins să vedem în el pe șeful, care e menit să ne conducă la izbândă — n'am fi avut ocazia, sau nu i-am fi dat prilej să ne facă să simțim săgețile-i veninoase de om puternic al zilei, săgeți cari, erau menite pentru protivnicii noștri.

La urma urmei trebuia să fie un al doilea Hristos, Mărgărit, ca să fi strălucit prin bunătate în vârtejul amelor al luptei dezlănțuite pentru înțelitate între el și tineretul format la școala lui.

Dar acum, cind memoria acestui mare romin vine să ne inspire eroizm și vitejie în luptă, să dăm Domnului ce e al Domnului și Cesarului ce e al său.

Istoria nepartinitoare va ține socoteală de activitatea lui Apostol Mărgărit, care primul a desțelenit cărarea încropită aci de mărăciniș, colo de băltoage și mocirle, unde ciurma arominizmului își întinsese imperiul.

El s'a luptat vitejește în contra ciurmei. De la el incoa datează chestiunea rominească la Pind.

Puțini ani de odihnă a avut Mărgărit, dar destinul nu i-a rezervat bucuria ce i se cuvine omului, care și-a făcut datoria.

Retras, și aproape uitat de toți, s'a stins amărît în casa fiecei sale la Bitolia.

Noi, cari ne iubim neamul și adorăm pe acei ce strălucesc în fruntea lui, ne rugăm creatorului să ne mai dăruiască oameni ca Mărgărit.

Înmormintarea lui pompoasă, care a avut loc zilele trecute în Bitolia, la

care au asistat delegațiunii din mai multe comuni rominești, precum și guvernatorul vilaetului, onorurile militare ce i s'au făcut, coroanele ce i s'au depus pe sicriu, ne dovedesc că unul din marii aromini a trecut hotarele acestei lumi, pentru a se odihni în rîndurile celor aleși.

Fie-i memoria pururi strălucită în rîndurile a lor noștri și inspire-se de faptele lui.

PETRU VULCAN

ROMANȚĂ ¹⁾

De cite ori trecui stingher
Pe sub fereastra-ți luminată,
O știu și stelele din cer
Tu n'ai știut-o nici o dată.

Și'n cite dăți te-am așteptat
În umbra negrelor poteci,
O știu și florile din crîng
Tu numai n'ai știut-o 'n veci.

O știe luna — paj — isteț
Ce dor mă mistue — adorato,
Ți-au spus-o stelele din cer
Te nici o dată n'ai aflat-o.

Și cit de trist mi-e fără tine
O știe astăzi lumea toată,
Ți-au spus-o cîntecele mele
Tu n'ai știut-o nici o dată.

Corneliu Moldovanu

¹⁾ Din volumul „Singurătate” care va apare în curînd la Birlad.

Scrisoare din Bruxelles ¹⁾

Iubite Vulcane,

Omul e ciudat și vremea adesea dă surprize. Într-o bună zi te-ai trezit cu mine în Colonia, Colonia cu celebra-i catedrală, minune a lumii care s'ar impune și lui Dumnezeu.

Pe unde am trecut singur, câte țări am străbătut singur ca o umbră tăcută și contemplativă, e greu de spus acuma; am văzut Budapesta, Viena, Nürnberg, Frankfurt, Colonia, țarmurile, sublime ale Rhinului cîntate de Heine și de Carmen Sylva; Anvers, Liège, Paris, Londra și... Bruxelles, oraș ideal al civilizațiunii ajunse la maximul ei.

Mi-ar trebui un veac să pot descrie impresiile și senzațiile acestui drum imens, impunător, magnific, dumnezeesc.

Poate că printr-o abilită meșteșugire a științei, putîndu-se reproduce fotografiile variate și colosal de multiple din creerul meu, s'ar putea ajunge a putea ceti în chip searbăd însă, ceia ce-am văzut și admirat, înebunit de uimire! Pana mea slabă refuză a coprinde totalitatea măreției create aci pe acest glob pieritor și ridicul—dacă vreî—de către tot atît de ridicula dar sublima creatură-frunză: *omul!*

Am cu mine, în creerul acesta omenesc, minune a minunilor, un bagaj

¹⁾ După cum am promis în numărul trecut, publicam astăzi articolul trimis de distinsul nostru amic și colaborator, Florian I. Becescu. El este *poate* încheierea luptei noastre glorioase întreprinsă contra piraiților literaturii române, strînși în jurul steagului de stambă terfelită de... invidie și ură. (N. R.)

imens de senzații și impresii pe cari de-ași putea să le ofer lumii necunosătoare a celor văzute de mine, ași putea fi considerat un mare artist, mai mare chiar de cît... orî lasă, eram să zic de cît... nu, nu! nu e vreme de glumă!

De și uimit și fascinat de această panoramă care mă umplea de fericite simțiri, nici un moment n'am trăit fără a mă gîndi la țara romînească, la această iubită țară, care e a noastră, dulce, liberală și poetică, pămînt frămîntat cu sîngele eroilor trecutului, care ne dă o țintă vieței și un scop existenței noastre în mijlocul atîtor popoare ajunse atît de departe din nefericire.

Tu știi ce mă ardea pe mine; știi ce lăsasem în urmă, știi cît urlasem și luptasem singur cu bună-voința ta în contra unui rău nu atît de mare dar mișelesc și nerușinat.

Pe unii îi doare una, pe noi ne doare alta; să ne doară pe fie-care cîte ceva și putem merge la sigur înainte.

Nu puteam uita ce lăsasem după mine: furtuna ridicată cu răbdare și speranță în triumful adevărului.

E vorba de invazia spumei drojdiei transilvănene renegate, care scursă în România, tindea să murdărească frumosul, adevărul și binele, creat de ai noștri și de noi cu suflet și euget curat. Ți-aducî aminte cu cît curaj și încredere, singur am pornit cel dintăi contra comercianților lași ascunși în mantia destul de transparentă a preoților artei. Cît am vorbit singur, cît am strigat singur! Se părea că în a-

ceastă țară nimeni n'are curajul convingerei, căci toți tăcea, deși opinia era unanimă. Ai primit tu, ca conducător al revistei și bobîrnace, dar și încurajeri, am primit eu și insulte diferite, dar am cîntat înainte, cîntecul omului care nu trăește aci în lume de cît pentru adevăr și bine.

Furtuna însă s'a stîrnit. Cele repetate de mine cu tăria omului care poate muri din această cauză, sunt astăzi afirmate și reeditate, cu mai mult talent, de sigur, de oameni ca Pompiliu Eliad, eminentul profesor universitar, Duiliu Zamfirescu, gingașul nostru poet și între mulți alții de *Cerber* de la *Cronica*, pseudonim sub care se ascunde (nu știu de ce???) un valoros profesor al universității din București.

Acum dar, iubite Vulcan, putem cînta clasicul cîntec „acum slobozește pe robul tău stăpîne“... menirea noastră este împlinită, dar viitorii și actualii noștri *prea eminenți tovarăși vor trebui să ție seamă de vestala care întrefinu și aprinse acest foc sacru. Nu vor ține ei, vom ține noi înșine*, fericiți că puterăm mișca indiferența celor prea mari cari, *exasperați de nemulțumiri personale*, numai atunci ridicară glasul, sfînt cu toate acestea, contra „game-nilor“ și panglicarilor literaturii romînești.

Prevestisem că ticăloșia nu va dura mult, faptele însă ne dau o frumoasă dezmințire. Ticăloșia a murit de vreme. Nici nu putea fi alt-fel. „Semănătorul“ e mort, de și *subvenția ministerială și tipografia Minerva* trăese încă.

Nu ura, nici invidia, nici cine știe

ce alt defect sufletesc m'au împins în această mare luptă. De acolo de unde stați eu n'aveam nici de ce urî, nici de ce invidia adunătura berarilor improvizați în poezi și critici de la zisa fițuică ardelenescă-renegată. Dar o revoltă sinceră și sfîntă m'a ridicat în contra relelor influențe exercitate de ei în publicul român, chiar cu rizicului de a părea la început naivilor, drept un suflet prea vehement ori prea nedrept.

Acum cînd drumul e deschis, cînd luptătorii mai mari ca noi au aruncat săgețile lor viguroase, să ne retragem în umbră, fericiți de credință ce avem în triumful (plin de sacrificii) al bine-lui în lume.

Liniștiți și reveniți la felul nostru senin de : fi, să continuăm a cînta sincer, frumos și cu intenții cinstite, și atît e totul.

Declar de astă dată polemica închisă. Vremea trece, sufletul dorește variație și nu e bine să ne mai oprim asupra ruinei tuturor „nimicurilor“. Pirații literaturii sunt morți, sau demascați. Aceasta era cel puțin dorința mea. Acum să ne ocupăm de alte lucruri...

E noapte tîrzie cînd scriu aceste rînduri. Bruxellul a adormit pe jumătate. Ași fi dorit să dorm și eu dacă sufletul acesta care m'a purtat în tot-d'auna, ar fi dorit să doarmă!

O, și cîte ași mai avea de spus! Ghicește-le toate acestea din calda salutare ce ți-o trimit acuma prin spațiul nemărginit... La revedere.

Bruxelles.

Florian I. Becescu

CÎNTA 'NCET...

*Cîntă 'ncet pădurile,
Eă le-ascult susurile
Cînd pe cer es zorile,
Cînd privighetorile
Cîntă 'n munți cu mierlele
Și cu filomelele —
Triste turturelele.
Cîntă blind și fetele,
Fetele cochetele,
Cînd răsare soarele
Cîntă domnișoarele,
Și umplînd grădinele
Biziesc albinele
Vărsîndu-și suspinele,
Căci sunt verzi cîmpiile,
Crîngul, lunca, viile,
Căci s'aă dus ninsorile
Și-aă venit iar florile —
Maiul și verdețile,
Risul, frumusețile,
Cîntecul și dragostea
Bat-o dorul, pacostea !...*

NUȘI TULLIU

Greul de la Crușova

Sunt mai bine de două-zeci de ani, de cînd pentru prima dată în orașul nostru Crușova a călcat picior de grec. Pînă atunci toate femeile și cei mai mulți bărbați nutra de grec nu vazuseră, iar noi copiii îi știam doar din cărți și din tot ce mi se povestea de isprăvile lor minunate.

În închipuirea noastră copilărească ni-i zugerăm ca pe niște ființe extra-ordinare. După credința noastră greul de azi trebuia să fie turnat după acelaș calapod, ca Achile, Ajax și cei-alți eroi Omeriei, cu cari ne îndopa zilnic dascălul de Istorie. Oamenii înalți, nesfirșit de înalți, largi în spate, cu o pereche de mustați enorme, de o forță supranaturală, oameni, cari cu o

învîrtitură de sabie ar fi spulberat armate întregi, așa, după noi, trebuiau să fie grecii. Pentru noi a vedea un grec, a ne atinge de o astfel de ființă, era realizarea unui din cele mai frumoase vise.

De aceea, cînd în Crușova s'a răspîndit vestea, că un vlăstar din acest popor a venit ca oaspe printre noi, curiozitatea generală ajunsese la paroxism. Și cu toții, mic și mare, tînăr și bătrîn, aveam un singur gînd : să-l vedem pe grec, să-i auzim vorba-i minunată, să-i admirăm acele daruri, cu cari nu ne îndoiam că natura trebuia să-l fi înzestrat din belșug.

Și l'am văzut. Dar, o ironie a soartei ! La ce ne așteptam și ce ni se prezinta ochilor ! Cît de puțin semăna fructul fantaziei noastre cu acela pe care îl vedeam înainte-ne în carne și în oase.

Era acest Gîneorgai Psaitul — pentru că așa îl chema — o stîrpitură de om, slab, prăpădit, gata să-și dea sufletul, mic de statură, schilod, paralizat, cu picioarele strîmbe, cu degetele mînilor sgîrcite. Nimeria la dreapta cînd voia să păsească la stînga, tremura la fie-ce mișcare, abia își ținea corpul pe bațul său. Avea însă două calități, inerente ori-cărui grec, care se respectă : o lăudăroșie exasperantă și o violență fără seamăn. Se făcea foc și parjol pentru cel mai mic lucru, pentru cea mai inofensivă contradicție. De vroia să-i fi prieten, trebuia să-i admiti totul, fără nici o obiecție.

Așa, în primul rînd trebuia să recunoști că glas ca al lui — pentru că era cîntăreț palicarul nostru — pînă acuma n'a eșit din alte coarde vocale.

Apoi trebuia să fii de aceeași părere cu el, cînd îți exalta voinicia și curajul său fără pereche.

De asemenea te-ar fi trimis la toți draicii, dacă încercai să puî în discuție eroizmul, vitejia supraomenească a tuturor naționalilor săi.

Nu știu cîtă parte de adevăr era în spusese sale. De un lucru numai sunt sigur

și îl pot spune cu mîna pe conștiință: că venirea lui Gheorghe Psaltul a prefăcut în serum și cenuse toate închipuirile, toate ideile frumoase, ce aveam pînă atunci de greci și de bravura lor. Ori-cît de puțin i ar fi semănat cei-lalți frați de sînge, dar iluziile despre dînsii s-au dispărut fără urma. Pentru noi de aci înainte era stabilit că eroii cîntați de Omer, dacă în adevăr au existat și au fost așa, precum ni-i înfațișează poetul, o fi fost ei Chinezi, Tătari, ori-ce în sfîrșit, dar numai greci n'au fost și nu puteau fi.

În deosebii dascălii greci, cari tot romîni din partea locului erau, și grecomanii mai fanatici, ședeau ca plouați. La rîndul lor adevărații romîni — pentru că ideia romînizmului începuse deja să incolțească pe vremea aceea — nu mai puteau de bucurie.

Lumi de-arîndul s'a ris mult și s'a făcut mult spirit pe socoteala bietului Gheorghe Psaltul, care personifica în ființa sa așa de laudată pînă atunci națiunea grecească.

Dar din capul locului se prezinta o mare încercătură cu el, pe care comunitatea grecească îl angajase ca învățator și ca dascăl la biserică.

Trebuiau să-i găsească o casă unde să stea, și de găsit lucrul nu era tocmai greu, de cît toată greutatea era să găsească și o femeie, care să-l îngrijească și care să-i înțeleagă limba lui cea păsărească. Rare, foarte rare, erau pe vremea aceea romînce din Ciușova, care să fi vorbit grecește.

În sfîrșit, după multe încercări, după multă alergătură s'a dat peste una din acestea. Ea o văduvă bătrîna, care ani de zile trăise cu bărbatu-său la Larisa din Tesalia și care mai ținea minte câteva crîmpele de fraze grecești. Și așa și-a fixat domiciliul la dînsa și a trecut Gheorghe Psaltul în rîndurile Ciușovenilor.

Dintru început noul cetățean afecta un dispreț suveran pentru graiul aromânesc și zicea că-i supără nervii, auzindu-l. Cu timpul, însă, nevoia l'a forțat să vie la sentimente mai bune.

Văzîndu-se amenințat să fie un veșnic străin printre noi, acest descendent degenerei al Dodonilor — obîrșia îi era din Egipt — a luat-o mai domol, și-a înmormîntat multe iluzii și s'a pus cu tot dinadinsul să ne învețe limba și firea.

De învățat a învățat-o, căci altă vorbă n'auzia zi și noapte în jurul lui, ca să o pronunțe, însă, omenește, aceasta l'a fost peste putință.

Și cum din această pricină rideau copiii cu el!

— *Gheorghe, asera dede multa ploc cu sore.*

— *Kir Gheorghe, una catuse sgruma una galina.*

— *A sto diavolo,* răspundea el rîstit, căutînd să dea zor picioarelor, cari îl trădau la fie-ce pas.

Dar Gheorghe a mers cu concesiunile și mai departe. Într'o bună dimineată tot orașul a rămas surprins, că Gheorghe s'a logodit cu *Tana*, văduva lui *Cota Malii*.

El, reprezentant — după spusele sale — așa de strălucit al unei națiuni așa de superioare, el om făcut dintr'o stofa aleasă, să întinză mîna unei văduve românce, unei fiice dintr'un popor inferior, iată ce — își închipuia Kir Gheorghe — trebuia să gîdile plăcut ambițiunea noastră. Dor ce-i faci inimii.

Și s'a făcut o nuntă mare și frumoasă. S'a petrecut mult, s'a băut mult, căci de la petrecere și de la bănturi nu prea se dau îndărăt Armânii noștri. Și unde mai pui apoi, că Gheorghe era dispus să-și vînză și cămașea de pe dînsul, numai ca nuntă lui să rămîna de pomîna în oraș.

Au trăit mult și bine Gheorghe cu Tana lui. Ea era o femeie harnică, pricepută, cum sunt mai toate de la noi, cumpătata la vorbă, neobosită la muncă.

Și ar fi continuat căsnicia încă mulți ani, pentru că nimenea nu-i doria răul și pentru că toți căutau să-i fie de folos, dacă o împrejurare neprevăzută n'ar fi rupt firul vieții lui Gheorghe.

Iată cum a avut
așteptată!

Acum câte-va luni orașul Crușova care azi în cea mai mare parte este un morman de ruine, a fost luat printr'un atac de noapte de insurgenții Bulgari, iar mai pe urmă a fost bombardat, ars, distrus. Era pe vremea acea o groază ne mai pomenită în Crușova. De prin case focul se lăția cu o fuțea de speriat, de se părea în noapte ca o mare de flăcări, tunurile și puștile s'guduiău pământul și făceau să urle văile și munți, țipetele celor cari cădeau omorîți, ori-cari pierău în flăcări se amestecău cu strigătele disperate ale celor-l'alți, bărbați și femei, cari zăpăciți, consternați nu știaă încotro s'apuce, nu găseau nicaeri refugiu și scapare.

Iar rău-făcătorii își continuău înainte cu opera lor. Luaă totul din case, le aprimeau și omorău pe cine nimeriaă.

Multe femei aū leșinat, multe aū avortat, nici una însă n'a murit de frică. Bărbați, femei copii, afara de cei măcelăriți, aū supravetuit cu toții acestor orori, la auzul căora țu-se sbîrleşte părul de groază.

Numai un singur om a murit de frică și acesta a fost — oare ați crede-o Gheorghî Psaltul. Ei, da, unicul grec din Crușova, aed viteaz, în ale cărui vine curgea sîngele eroilor de la Termopile și Salamina, când a auzit lovituri în poarta casei sale și când a văzut apărînd cunoscutele de atunci figuri sinistre, el a scos numai un of! și a picat mort, dus pentru tot-d'auna.

Fie-î țărîna ușoară!

Salonic.

H. Bațaria

La 15 Noembrie va apare

ARMÎNA

Roman social

C'o 'ntrebare azi mă'nțapă :

Dacă sint aci

o zi

Am băut vr'un pic de apă ?

Ce amice ? Cum ? Ai vrea ?

Se miroasă nu se... bea

Apa de... Colonia !

Florian I. Becescu

MISCAREA LITERARA

ALBUM DE FLORI

(VERSURI)

PETRE DANILESCU

Un volum în cuprins de 76 pagini, imprimat pe hîrtie velină în institutul grafic Socec & Comp. București.

Mai întai, un cuvînt despre autor, cunoscut cititorilor din articolele sale publicate în *Ovidiu*.

Petre Danilescu e la începutul carierei literare și *Albumul de Flori* e prima sa producțiune. Întăile sale poezii s'aū publicat în *Revista Poporului*, apoi în *Ovidiu* avu prilejul să-și manifeste originalitatea prin cîte-va poezii bine reușite, cum a fost *Jalca Niobei*, care din nefericire lipsește din volum.

Danilescu, deși aparține păturei țărănești, totuși în producțiunea sa poetică ne apare prea puțin țaran. El cîntă natura, adeseori în note exacte, în culori ademenitoare și veșnic cu o liniște senină. Ai crede că poetul de la Panaghia trăește într'o lume cu totul alta de cît țărînimea înconjurătoare.

În *Pastel nocturn* se încearcă să prinda cu urechia glasul unor băețandrii somnoroși, dar nu izbutește să fie poet de cît numai cînd se îngîna cu farmecul naturii :

Pasc caii 'n margine de lac,
Aproape 'n tufă dorm băeții,

*Ar vrea să vîrteacă pe cocoși.
Spre băcîndrii somnoroși,
Cîntînd prin iarbă, face pas.*

*Sburară rațele din lac.
— Sai Gheorghe, că e lupu 'n cai,
Ascultă 'n lac și cîmp ce alai!!
— Minti, mă, că-e un pitpalac.*

În tot volumul atîta despre țaran, iar
cu iubita e și mai scump la vorbă. La pa-
gina 73 îi consacră o scrisoare în 4 strofe :

*Dacă 'ți-e urît de mine,
Să n'ai grije, e'n zadar ;
Tot la tine e norocul
Ne vedem atît de rar.*

*Dacă vorba mea nu-î bună,
Eu o vorbă nu-ți mai scriu ;
Ca merce să ai tot pace
Și tot bună să te știu.*

Nici un suspin pe urma ei, nici o învi-
nuire, ei își încheie scrisoarea cu versurile :

*Deci îți zie la revădere ;
Tine minte, nu-ți mai scriu,
Ca 'n tăcere și uitare,
Fericită să te știu.*

Aci se încheie iubirea poetului pentru
ea, care a răzvrătit inima altor cîntăreți.
În nici o parte nu vom surprinde pe Da-
nilescu să se vaite, sau să plîngă de dor-
ul ei.

E ceva caracteristic la un poet—de a-
i preocupa atît de puțin visele sale ca —
cînd știut este de toți cîți am înghebat
versuri, că ea a fost aceia care ne-a acor-
dat lira.

Lira lui Danilescu o acordă firea cu
schimbarea anotimpurilor, cu venirea co-
coarelor, cu broșcoii din bălți, cu țintarii
ce ciup trestia și se înalță în roiuri negre,
cu bondarii și pitpalacii cari es din grîu,
în fine e un pictor excelent al peisagiilor
ca în următorul pastel :

Sunt pustii.

*Tot cîmpu 'ntins
dormind
visînd
E nins.*

*Aninii-s goi
lăsați
uitați
În zăvoi*

*Dar corbiți zbor
pace
zace
La izvor.*

Afară de calitatea asta, Danilescu mai
e și un adorator al clasicizmului și al lu-
mei antice. Spre convingere să reciteze cei
interesați *Jalea Niobei*, una din poemele
cele mai reușite ale poetului, care ar pu-
tea fi luată ca model de concepție înaltă
și de versificare.

Din cele arătate mai sus reese că Da-
nilescu e un optimist și ca atare îl prefer
celor ce „suspînă de porunceală”. Poezia
lui dacă nu ne zgudue — ea are darul să
ne însenineze.

Printre multe bucăți reușite, găsem
sub titlul *Doina vieții*, din care zvoarește
adevărata viață, și aceasta singură ar fi de
ajuns să confirme talentul lui. Reproduc
un fragment :

*E timpul cînd florile toate
Răsar zîmbitoare 'n cîmpii,
Cînd păsări cu dorul în suflet
În luncă ne cîntă murlii.
Bunicii, nepoții, părinții
Cu toată suflarea din lume
Sînt pacea cea sfîntă în suflet
Și'n vraja trăită spun glume.
Întrecăb pe unul să-ți spună
În cîntec s'arate viața
De-î lungă, de-î dulce, amară,
De-î scurtă, ori stabă ca ață
Bătrîmul din capu-î înclină
Zîmbește, nu zice nimic ;
Copilul nu știe ce-î asta...
Și ride copilul cel mic.*

*Căci timpul acuma suride,
Acuma noi flori mirosim...
E dulce viața, e lungă
Și atâtea... acuma simțim...*

Ca încheiere: firea e amanta lui Danilescu pe care o simte și o cântă în versuri ușoare, și cum această iubită nu înșeală, nu trădează, poetului nu-i scapă nici un suspin.

Așa stînd lucrurile, poezia bardului de la Mîreșu își găsește fieceți urmași cari vin să-i dea drept tribut talentul lor.

Nu mă îndoiesc să surprind într'un viitor volum, pe lângă vre-un peisagiu, strălucind pe cărările, vre-o descendentă a *Rodicăii* și cîte alte minuni ce ni le păstrează poporul de la țară, care trebuie să ne fie pururi un prilej sfînt de inspirație, în toate manifestările vieții lui.

Atunci cu drept cuvînt să se poată mîndri țaranul că printre odraslele lui numără și poeți cu sufletul.

Petru Vulcan

ROMADELE ISTORICE

QUO VADIS

Unul din cele mai însemnate genuri literare „romanul”, care în alte literaturi europene preponderează anual cu alte genuri de serieri cum de ex: genul dramatic, liric, nuvelistic, etc. la noi, prin cîte-va abia vechi și prin apariția sporadică a cîte unui talent tînr de abia suntem la început.

Dacă literatura romîna de la Heliade Rădulescu și pînă astăzi a făcut oarecărî progrese în mai toate genurile literare, în acel al „romanului” aproape nu s'a făcut nimic.

Academia noastră premiază mai pe fie-care an cărți științifice de toate genurile, drame, comedii, poeme și tot

felul de opere poetice atît în prosă, cît și în versuri și chiar cărți didactice.

Un roman însă, care prin această distincție, nu prin reputația scriitorului, să se impue păturei culte, nu s'a premiat pînă astăzi.

Ziarul *Universul* singur poate la noi simțind această lipsă, și-a însușit prin premiere cîte-va romane mai bunicele însă, și acestea sînt menite a rămîne moarte pe paginile ziarului în chestiune; în volum n'a apărut încă.

Cele cîte-va romane ale talentelor mai tinere, ce se vîd pe la vitrinele librăriilor, sînt de asemenea menite să rămînă acolo, cu filele netăiate. Revistele literare anunță apariția și cele mai multe din ele care caută a se impune prin critică de înaltă școală, le nimicesc prin polemica vie și malițioasă, paralizînd în felul acesta talentul tînr și omorînd în el avîntul sfînt către un ideal.

Aceasta e lovitura de grație în fața unui public, care n'a cetit nimic, care e învățat să creadă ce spun aceste ziare, care nu vrea să se intereseze, să citească, care tot-d'auna flegmatic și materialist, îți răspunde trufaș: E un lucru de nimic, Onorabile!

Față de aceste opinii pesimiste, dacă întrebăm pe unul din acești croniciari de ziare, despre locul de refugiu al acelor, cari, puținî cîți sînt, vroesc să cetească un roman bine scris, îți răspunde: „*Traducerile, Domnul meu; literatura franceză, germană etc. are cărți admirabile*”.

În cîte-va cuvinte voim a face cu-

noștința unuia din aceste romane străine, importat în țara noastră prin traducere. E vorba de *Quo Vadis*, roman din timpurile lui Nerone, scris de polonul H. Sienkiewicz.

Ca stil, ca tehnică și alte calități, ce se cer scriitorului, nu vom zice aproape nimic, căci romanul în chestiune nu e tradus cel puțin după original, ci după limba franceză.

Prin urmare, lucrul e probabil : trebuie să se depărteze întru cât-va de originalul polonez.

Adevăratul farmec al unei bune opere literare nu se simte de cât în original ; în traduceri se resimte.

Traducerile bune în cele mai multe cazuri depind după limba în care se traduce și mai ales după forța spiritului și a talentului celui ce traduce. *Quo Vadis* așa cum se prezintă în limba noastră se distinge prin claritate și eleganță.

Pentru noi acest roman e interesant din alt punct de vedere : E un roman istoric, și ast-fel de romane sunt folositoare pentru orî-ce om, pentru orî-ce familie ; de oare-ce numai din romanele istorice poate cine-va căpăta cunoștințe. Pe când în cele mai multe genuri din romane, zise sociale, ne interesează mai tot-d'anna, numai eroul principal, individul cu calitățile și defectele lui, în romanele istorice lucrul se schimbă.

Interesul cetitorului aci, e multilateral. Aci are de a face cu o epocă întregă, cu oameni cu caractere deosebite de ale societăței de azi, alte obiceiuri, alte ocupații, altă morală și

artă. Atenția orî-cui e împărțită simultan în toate aceste direcțiuni.

Memoria împărtășește istoria acelei epoci, inima morala și spiritul capătă judecata.

Din punct de vedere psihologic, romanele istorice sunt iarăși de preferat. Romancierii de astăzi nu pot scoate un roman bun, dacă prin caracterele, eroii, peripețiile ce presintă, nu sunt în stare să stoarcă lacrimi, să turbure mintea, să revolte judecata, cel puțin să surprindă, să pasioneze pe cititori.

Romanele istorice ne interesează, fără a ne pasiona, ne mișcă fără a ne sdruncina, ne înalță și ne îmbogățesc mintea fără a ne exalta. Ele moderează judecata omului. Unul din aceste romane e *Quo Vadis*. În el orî-ce român va avea ocazia să citească, să vadă clar și amănunțit viața strămoșilor săi Romani, din epoca lor decadentă ; va vedea luxul și orgiile de la curtea împăratului și acele ale Patricienilor din acel timp, pe care Sienkiewicz le ia și le descrie ca motiv principal al romanului său ; obiceiurile imorale ale păturei de jos, care nu mai știa nici de muncă, nici de datorie ; știa numai să ceară și să strige pe strade : pîine și jocuri. Virtutea romană în acest timp e personificată în persoana împăratului Neron, omul pôte cel mai crud din familia Cezarilor romani : un nebun care nu știa de cât să săvîrșească crime, care și-a omorît mama și pe fratele său, care se născuse și trăia în desfrîu, făcea poezii apoi le recita și cînta beat în fața mulțimei cerșetoare.

În capul lui criminal și în fantazia sa destrăbălată se nașteau numai idei zmintite, care îl îndemneau numai spre rău și distrucțiune.

În cele din urmă, ca să se distreze mai mult și ca să-și fortifice și mai mult augusta sa fantasmă de poet, dă foc Romei, ca ast-fel să-și facă idee mai clară despre arderea orașului Troia, pe care a cîntat-o atît de strălucit poetul grecilor, Omer. La urma urmei, ca să motiveze această crimă, îndemnat fiind și de șeful gardei Pretoriene acuză pe creștinii de această sălbatecă faptă. Din această cauză începe martiriul și goanele contra primilor creștinii.

Cetatea eternă arde pretutindeni iar Neron înconjurat de curtea lui, pe înălțimile de la Aqua Albana, privea noaptea acest foc teribil, exclamînd cu un gest frumos, după cum îl instruiseră actorii Aliturus: *O, oraș sacru, care păreai vecinic ca Ida*, pe cînd suita lui nenumărată de curtesani, de senatori călăreți etc. privind spectacolul, își făcea următorul raționament: „Veacurile vor trece, mii și mii de ani se vor confunda în prăpastia vremii și secolele viitoare vor slăvi încă pe poetul care în această noapte sublimă a cîntat căderea și arderea Troiei. Dar Omer ce era pe lîngă Cezar? Ce era însuși Apollon cu harpa lui concavă?”

Aceasta ar fi partea pur istorică a romanului; însă mai trebuie știut, că imperiul poate nu se surpa, nu se dezmembra, după urma acestei decadențe morale, în care nu se știa încă

ce era mila și dragostea. Puterea celui mai pur absolutism, care a existat vre-o dată, nu se îndoia așa de ușor. Era în stare dacă nu să crească, să se dezvolte, dar cel puțin să se conserve pe loc așa cum se găsea. Ar fi mai durat încă, dacă o putere ascunsă cu totul contrară instituțiilor și așezămintelor romane nu venea să taie din rădăcina această cangrenă generală. Această doctrină e puterea lui Iesus Christos, care fu cu atît mai fatală imperiului, cu cît mergea mai încet și cuprindea în mrejele ei, deopotrivă, atît pe Augustani cît și pe Plebei.

Învățătura această nouă zdruncină totul; creștinismul așa cum se presintă la început, fu un cataclism general și reprezentat printr'un număr mic de creștinii în cap cu apostolii Petru și Pavel, mai mult ca ori-ce incendiu, cu cuvîntul lor hotărît dărîmară puterea romană și imperiul se prăbuși pentru a nu se mai ridica nicî o dată, pentru a se stinge chiar.

Creștinii semănară pericolul „*căci acolo unde începe doctrina lor, acolo se oprește și supremația romană, se oprește viața, pierd diferența între învingători și învinși, între bogat și sărac, între stăpîn și sclav, acolo se sfirșește Roma, sfirșește Cezarul, sfirșește dreptul și ori-ce ordine a lumii și în loc de toate astea nu mai e de cit Christos și o milă recunoscută de noi și o bunăvoință tuturor instituțiilor romane*” (pag. 265).

Am zis că acest roman poate fi folosit orî-cărui român, de orî-ce vîrstă

și poziție socială ar fi, căci în el putem ceti, putem vedea și învăța două lucruri de o potrivă de mari: Istorie romană și creștinism. Vom vedea aici pe puternicii noștri strămoși și vom învăța cu temeiul felul cum a pătruns creștinismul, religia noastră, în imperiul. Viața primilor creștini ne farmecă cu atît mai mult, cu cît vedem cetind că în acea societate sfîntă și liniștită sunt două figurî mari ale bisericeii noastre: Apostolul Paul și Petru despre care în basme, anecdote și povești populare romînești, am auzit în copilărie, că umbla cu Dumnezeu pe pămînt.

Cetitorii din pătura de jos vor pricepe tot atît de bine pe „Quo Vadis” ca și criticul cel mai ager, care se va simți mulțumit cetind viața bătrînului Seneca omorît de Neron și a lui Petroniu, arbitru elegant, care o dată cu moartea lui „*pierea cea diu urmă podoabă a lumii romane, — frumusețea și poesia ei*”.

Ar fi de dorit ca în locul altor romane pornografice, ce se cetese prin familie, să se prefere „Quo Vadis”, iar celor ce scriu, să le serve ca model în genul romanului: în care literatura noastră e foarte săracă.

Petre Danilescu

VRĂJITOAREA

Cu cîtă nerăbdare așteptam ora hotărîită; trebuia să asist la o ședință de scamatorie — de vrăjitorie.

De alt-fel mărturisese că n'am crezut nici o dată în asemenea fleacuri,

totuși jucam și eu rolul omului: fără a crede, trebuia să mă duc, să ascult și chiar să cred, căci era voia aceleia, care mă împingea spre spiritism.

Zic așteptam ora cu mare nerăbdare, nu mai luasem parte nici o dată la asemenea ședințe. Și mă tot gîndiam de-ar eși bine, căci aceasta voiam să aflu ceea ce mă supunea la vrăjitorii.

În fine, veni ora așteptată, ceasul bătă 12. Afară era un întuneric beznă, acum mai așteptam trăsura. Mă îndreptai spre poartă, mă învărtii prin casă... în fine eram nerăbdător: vroiam să aflu, să știu ce va spune spiritul, de aceia căutaî cărțile, ca pînă va veni trăsura să fac o pasență. Zis și făcut. Intinseî cărțile și începuî... dar nu-mi eșia de loc; începuî din nou, acum însă cînd părea a eși, nu putui să termin: trăsura venise.

Mă ure în ea numai de cît și îi dau adresa. Ajung, iubita mă aștepta și așa ușoară cum este, sare în trăsură spunînd birjarului să ne ducă la *baba neagră*.

Începusem să tremur fără a ști de ce... Trăsura încet-încet străbătea întunericul și trecînd din stradă în stradă, văd de o dată oprindu-se la o mică casă luminată.

Credeam că totul este pregătit, de aceia căutam a ceti în ochii iubitei: Violenia saŭ culmea iubirei. Dar, drept să spun, nu puteam să mă deslușesc de loc, cu atît mai mult cu cît vedeam nesiguranța ei.

De o dată apăru la ușă o femeie îngrozitoare. Era, după aspect, *baba neagră*.

— Am auzit lăudându-se arta d-tale de ghicitore. Voești să ne dai și nouă o dovadă de aceasta? — îi zise iubita-mi însoțitoare.

— Bine, răspuse ea, dar trebuie să știți că vă iaă parale multe : de aceea dacă puteți plăti, poftiți intrați și vă voiă prevede tot ce'mi veți cere.

În sfârșit, intrarăm. Imediat suntem invitați a sta lângă cămin, iar ea dispăru de lângă noi, zicând că se retrage puțin în templul Hecatei, zeita nopții, pentru a căpăta duhul profetic.

De sigur că voește a-și pregăti marafeturile, zisei : „Nu ți-am spus, îngerul meu, că toate țigăncile sunt niște șarlatance !”

Trecu apoi cât-va timp și țiganca, care părea a se fi îmbrăcat în grabă, căci în loc de obișnuitul port avea o haină roșie ca focul, ce lăsa goale zbârcitele-i brațe, zise : „Sunt gata, am întrebat stelele, m'am rugat Hecatei : acum toate sunt cu putință... veți auzi adevărul”.

Apoi învărti un bețișor ce avea în mână și apăru un șearpe ce se încolăci pe gâtul cioarei. Ineremenisem. Însoțitoarea-mi se ridică hotărâtă : ea nu voia să arate frica, totuși când se apropie de pragul camerei în care ne spuse să intrăm, pașii îi devenise nesiguri, așa că o putui susține puțin. Țiganca ne însoți numai până la ușa pe care o deschise și prin care eram nevoiți a intra. Aci o lumânare fantastică lumina puțin, totuși puturăm observa : ea era ca ceara iar eu ca varga tremurândă. De o dată baba veni prin fundul odăei care era acum

luminată de o lumină palidă. O umbră căzu pe peretele luminat, umbră care devenea din ce în ce mai deslușită, era : un schelet. „Acesta e sfârșitul viitorului”, zise afurisita babă.

Groznic era de văzut scheletul în perete, în mână ținea o coasă și gura-i fără dinți rânjea, iar orbitele-i fără ochi erau atintite asupra noastră.

— Mai cereți — repetă vocea înăbușită — după ce ați privit scheletul, să vă arăt viitorul ? Ei bine, îl veți auzi !

Scheletul dispăru și lumina palidă era schimbată în una roșatică. Vrăjitoarea se apropie de noi, ne cere mâinile pentru a ne studia liniile și apoi se duse în fundul odăei la o sobă, în care se auzia elocotind ceva.

— Ingenunchiați ! strigă țiganca, și de vă e dragă viața, nu vorbiți nici un cuvânt, căci Hecata e prezentă. Voi veți auzi glasul ei din vîjiiul apei : apoi luă două cruciulițe de plumb, le aruncă în apă și cu ințelea fulgerului le scoase. Acum însă erau două chipuri cari purtau numele nostru.

— Ei bine — reluă însoțitoarea-mi, — te mai îndoești că între cer și pământ se petrec lucruri de cari nu visează știința noastră ? Țiganca nu putea ști cine suntem noi, de oare-ce numai tu și eu cunoșteam intenția de a veni în casa ei. Noi ne aflăm în fața unei enigme pe care mintea omenească e prea slabă a o dezlega !

Apoi urmă către vrăjitoare : Spune-mi deci, dragostea noastră va fi mecanică ? Simțirea de nesfârșit devotament ce m'a coprins pentru iubitul meu, mă va însufleți oare pînă ce'mi

voiu da sufletul, iar el mî-e credincios?

Baba se îndreaptă acum spre colina unei cucuvele. Cucuveaua începu cu plîngătoru-î cînt, iar noi tremuram... Nu ne mai vorbea mintea, ci inima. Așteptam sfîrșitul... cînd, baba venind spre noi și spunînd :

— Acel ce se va vedea pe peretele pe care a fost scheletul — acela ți-e destinat de soartă, acela e bărbatul care te iubește cu credință și devotament !

Acum așteptam s'apar ; dar vai, un străin îmi luă locul.

— O iubite, îmi zise îngrozită însoțitoarea-mă. O ! vom fi despărțiți !..

— Nu, răspunsei, asta nu poate fi nici o dată ! Chiar atunci cînd tu nu mă vei mai iubi și cînd alături de tine va fi un altul, voi veni, căci te iubesc, te ador... nu pot trăi fără tine. Acum te rog, du-mă de aici ! Ia-mă în brațele tale și du-mă... O doamne, cît de mic trebuie să-ți par, însă tu vei pricepe durerea mea : Sufăr numai pentru tine, — numai pentru tine, căci ideea să mă despart îmi rupe inima!"

Dibuirăm pînă în stradă, unde eram așteptați de birjar. Ne lipirăm cu toată dragostea unul de altul și pe cînd mergeam prin noapte, șoptirăm :

„Să uităm ceia ce am văzut în această oră groaznică ! Nicî un murmur nu trebuie să încerce a ridica vîlul viitorului !

„Să-ți fie teamă a afla ceia ce bunătaea cercăscă a ascuns în întuneric. Să evităm a cunoaște viitorul și să ne bucurăm de present“.

I. Constantinescu

Punerea pietrei fundamentale a școlii

Mahomedane din comuna Caratai

În ziua de 10 Octombrie ora 9 dimineața a avut loc în comuna rurală Caratai din județul Constanța, solemnitatea punerii pietrei fundamentale a școlii mahomedane din zisa comună, în prezența d-lui Scarlat Várnăv, prefectul județului, a d-lui D. Bănescu, inginerul șef al județului, a d-lor C. Negel și Ernest Miculescu, subprefecții plășilor Constanța și Medgidia, a d-lui Muftiu a comunității musulmane, asistat de 12 hogi și a întregii populațiuni din Caratai și comunele vecine.

Trebuie să marturisim sincer că, sub administrarea înțeleaptă a d-lui Scarlat Várnăv, județul și orașul Constanța au făcut progrese uimitoare.

Prin indemnul prefectului, inițiativa privată a luat un avînt uimitor în județul Constanța, prin ridicarea a numeroase temple pentru instrucțiune și a atîtor biserici, cum nu s'a întîmplat în trecut.

Școli și biserici după planurile tip-date de Ministerul Cultelor abundează în județul nostru. Așa ne putem mândri cu școala primară mixtă din Hârșova și Anadoluchioi, bisericile din Peștera, Ghiuvenlia, Pazarlia etc.

Nu mai puțin se cuvine să menționăm rîvna de muncă pentru progres ce caracterizează pe luminatul inginer șef al județului nostru d. D. Bănescu la al cărui activ gasim acte ce-l onorează.

Interesantă și numai puțin însemnată e punerea pietrei fundamentale la prima școală-rurală mahomedană din Caratai, de acea insistăm asupra ei.

Serviciul divin s'a oficiat de însuși Muftiul județului, care a încheiat printr'o allocuțiune plină de învățămînte pe limba musulmană ; d-sa a adus elogiul d-lui Scarlat Várnăv pentru pîrintească-î îngrijire ce a purtat-o populațiunei musulmane sub a cărui administrare n'a putut de cît să

progreseze — ca dovadă că carataenii musulmani au ajuns cei d'întai să ridice templul luminei,

Conform ritului musulman, înainte de a se pune la temelie piatra fundamentală, s'a tăiat un *berbec* stropindu-se cu sânge zidul. Carnea berbecului s'a împărțit saraților.

Ion Fulea, inteligentul notar al comunei, a fost însărcinatul autorității comunale să exprime d-lui Prefect sentimentele sale de supunere și devotament.

E cunoscută de lumea noastră aptitudinea și râvna de muncă a acestui vechi notar, care merita iubirea și simpatia noastră pentru modul cum scie să își împlinească datoria.

Cuvîntarea sa, oglindindu-ne o stare de progres a corăunelor Dobrogei din acest județ, și palpitând un viu interes, o reproducem întocmai.

Domnule Prefect, Onorată asistență.

„In numele populației acestei comuni, vă țin bine ați venit la botezul școlii noastre.

Cu inimile deschise și cu nespusa bucurie noi vă primim.

Domnule Prefect, populația acestei comuni este conștientă de onoarea ce i-ați făcut prin vizita de astă primăvară, când a avut rara ocaziune să asculte înțeleptele d-voastră sfaturi, și prin voia celui de sus — a putut să își ție cuvîntul dat — ast-fel că astăzi ne-am învrednicit să serbam solemnitatea punerii pietrei fundamentale a școlii din această comună, pentru a cărei desăvârșire, fondurile adunate prin cotisații bene-vole de la locuitori sunt asigurate.

Nimic mai nobil, nimic mai sfânt de cât școala; ea este premergătorul factor al idealului nostru și spre bucuria noastră un avânt puternic se resimte în județul nostru în direcțiunea asta, de la venirea D-voastră.

Solemnitatea de azi are o însemnătate

deosebită, căci pe de o parte reprezintă simbolul aprinderii luminei în comuna noastră, iar pe de alta începerea unei noi ere de progres.

Era muncii și a progresului în cel mai întunecat colț al județului, sub auspiciile d-v. curat părintesci această plăpândă și de D-șen tare credincioasă populație a început să simtă dulcea ospitalitate a constituției noastre.

A început să cunoască că temeliiile Statului român sunt de granit și în interiorul edificiului nostru național pot trăi fericiți.

Ast-fel ca de acum populația a început să rupă cu nenorocitele tradiții refractare, adoptând ideile timpului modern și simțind necesitatea școlii.

Deci cu drept cuvînt ne putem mândri cu asemenea progrese.

Populațiunea musulmană din această comună, conștientă de noua sa situațiune cum și de solitudinea și interesul ce l purtați, necruțând nici un sacrificiu și nici o osteneală pentru a o îndruma pe calea cea bună și a o încorăja cu înaltul d-v sprijin, vă este adinc recunoscătoare pentru care a ținut să răspundă într'un mod demn dorinței d-v.

Samînța ce ați aruncat aci la prima vizită a prins și a încolțit cu tot pămîntul vitreg dezvoltării unei asemenea culturi — grație abilităților cultivatori ca d-nii sub-prefecți Negel și Er. Miclescu și nu ne putem îndoi că ea să înflorească și să dea roade spre binele tuturora.

Înlăturând pentru moment distanța raportului oficial ce mă desparte de d-v. în calitate de vechi cetățean al acestui județ, precum și mandatar al expresiunii sentimentelor populației acestei comuni, cu această fericită ocaziune, vă urez sănătate, să trăiți mulți ani fericiți în capul acestui județ pentru binele și fericirea populației.

Rugăm pe a tot puternicul să inspire în mod fericit geniul d-v. de inginer și

arhitect spre a putea reconstrui splendoarea vechiului Tomis.

Termin d-le Prefect, și onorata adunare mulțumindu-vă din inima pentru buna voitoarea d-voastră atențiune și grija ce ne o purtați de a pași pe calea progresului.

Trăiască M. S. Regele gloriosul nostru suveran și ilustra Sa Dinastie.

Trăiască România!

Pentru frumoasele cuvinte exprimate de Ion Fulea în numele obștei a fost călduros felicitat de d-nul Prefect și de d-nii Subprefecți.

Din parte-ne nu putem de cât să felicităm din inima pe toți bărbații luminați, cari pun umărul la întărirea românismului în Dobrogea pe tarîmul cultural.

Petru Vulcan

BIBLIOGRAFII

Revista Idealistă. Articolele elogiöse pe cari gazetele din capitală le consacra acestei publicațiuni serioase și utile în țară la noi, e o dovadă că *Revista Idealistă* își împlinește cu mult succes misiunea.

Printre alte articole semnate de pene maiestre, semnalăm cu o satisfacție legitimă publicarea *Arminei*, care a fost bine apreciată de cercul *Revistei Idealiste*. În No. 9 din Noembrie se conține partea III-a din acest roman așteptat cu atâta nerăbdare de cititorii noștri.

*
*
*

Gazeta Artelor e o revistă asemenea, care merită totă atențiunea noastră, căci e singura revistă care se ocupă la noi cu arta muzicii și cu reprezentanții ei.

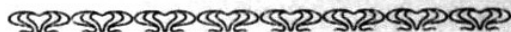
Directorul ei, d. Juarez Movilă, e demn de admirat prin sacrificiile ce

face pentru înflorirea artelor pe acest timp de materialism.

*
*
*

Sănătatea. — Într'un număr trecut am arătat însemnătatea acestei publicațiuni de medicină populară, care apare regulat de 2 ori pe lună.

Și fiind-că în *Sănătatea* fie-care suferind va găsi un sfat științific, cum și leacul boalei sale, o recomandăm tuturor abonaților noștri să nu se lipsească în casa lor de adevărata sănătate care nu-î va costa de cât 6 lei pe an.

La 15 Noembrie va apare

ARMINA

POSTA REDACTIEI

D-nei Ecaterina Dimonie, Salonic. — Primit. Se va publica în No. viitor, mai trimeteți.

N. Bațaria, Salonic. — Zilele acestea apare „Armăna”. Δουρὸν ?...

Serafim, Caracal. — O gazetă și tot cere timp ca să apară, dar *Armina* nu merită o mică îngăduire.

I. P., Caranlăc. — În numărul viitor din cauza lipsei de spațiu.

G. Stănculescu, Topraisar. — Zi ai spălat putina... E timpul să dregi rostul, trimițându-ne prin mandat 12 lei.

P. O., Filiași. — Iar ai tăcut ?...

Înștiințare

În vederea sărbătorilor, *Ovidiu* va apare dublat la 20 Decembrie pentru lunile Decembrie 1903 și Ianuarie 1904, în loc de 1 a luni, după cum apare de obicei.

Diracțiunea

Colaboratorii Revistei „Ovidiu“

Florian J. Becescu, Rădulescu-Niger, Nuși Ziliu, G. Murnu, G. Zutoveanu, J. Dușcian, Dionisie Stolca, Opran Potârcă, D-na Nusy P. Vulcan, Dem. D. Stoicescu, N. Bățariz, P. Danielescu, Crățu-Delasăliște, Eleonora J. Predescu-Mour, N. C. Sari, Șt. Zătescu, Renert, C. Brădețeanu, N. Pecețescu, Alin, Marcelina.

MULȚUMIRE

Aducem călduroasele noastre mulțumiri persoanelor mai jos notate, cari au bine-volt a ne trimite costul abonamentului pe anul 1903 după cum urmează:

Pe un an

D. Scariat Vârnab, Prefect de Constanța, pentru donațiune, D-I General Vasiliu Năsturei, Onor. Clubul civil Ovidiu, Onor. Clubul Comercial, Onor. Direcția Hotel Carol I, D. Oranescu, Paspati, Virgil Andronescu, Cociu Gheorghiu, Paul Pașa, revisor școlar, G. Constantinide, farmacist, V. Vlasî, inginer, L-t. C. Stănescu, L-t. I. Petrescu, Loco. Paun Niculescu, primar, Mihail Nediu și Enciu Anghel, Asarlăc; G. Budac, Gârlița; An. G. Hrițcu, Lipnița; C. Constantinescu și N. Durat, pictor, Ghiuvenlia; Belec, Canara; Stavru Hristea și N. Jordan, Murfatlar; Petru Paicu, șef de gară, Ișalnița, Serafim Angelescu din Caracal, Matzuchi, contabil, Vasile Toma, Pr. Șerarmetescu Bugeac, Dobroviciu Minister Finanțe, Leonte Jăquer, Capitan Alexandru Costescu, Ghiulamila, Trifon, C. T. Dabo-Soia, C. Barbieri, D-r Zisu, N. Mihailof, Banciu, V. Pașca, I. Mandai, Pr. Anton Popescu, Stanciof, N. Popa, I. Budoi, Pr. Georgescu, N. Selim, Ion Fulea, Ene Cazacopulo, Nielsen fotograf, Dobrogea; Domnișoara Harety Dumitrescu, Domnișoara Sevasta Iopescu, Ploiești, C. Tibacu, Medgedia; I. G. Stanei, I. A. Popa, I. R. Pascu și Th. Nicolescu, Gargalac, Dobrogea, P. S. S. Valerian Chiriță, Sf. Metropolie, Bucureștil. D-șoara Nella Ștefanescu, Craiova, inginer Opran Potârcă, Piliași, An. Th. Cheale, farmacist, Giurgiu, G. M. Cosmescu, G. Moscu, avocat, P. G. Marinescu și

D-na Epifania Dimirache, T. Măgurele, V. G. Hrițcu, Dorhoi, C. Iures și I. Culescu, Pzilești, G. Ionescu, Pea'ra-Neamț, D-ra Alina Tisescu, Ef. Cernea, Instituțoare, Bărlad, Dr. Emanoilescu, R. Vâlcei, Jacovici și Teohari Nicolau, Cernavoda, S. P. Mavrojan, D. Bărbulescu, Loco. G. Diaconescu, Mirosăvești, P. Damaschin, Gargalac, Arghiropol, Asarlac, I. Roman Avocat, Popescu, Controlor, I. Ritrănu, Achile Gheorghiu, profesor, Drănicănu, șef de gară, Bek, picier, Hristu Costa, D. Postelnicu, cofetar, Niță Filip, comerciant.

Pe șase luni

Vagner Otto, N. Sari, Mihailof, Tanăsescu, G. Diaconu, Titorian și Nae Moloiș, Loco. C. Vidrașcu, Carol I; D. Bănescu, inginer; C. Antonescu, Iorgu Dobrescu și Ion P. Voiculescu, Cuzgun; G. Popescu, Caranlac; D-șoara Natalia Vocaride, învățătoare; V. Ciomofoi, Hr. Georgescu, Livezeanu, Iie Virgiliu și Grigorie Popescu, învățători; H. Naibant, Techirghiol; T. Vasilescu, Murfatlar, Dobrogea, A. Triforescu, M. Videscu, A. Anagnosti și D-ra Zoe Fărvulescu, T. Măgurele, Sabareși, Buzău, D. Florian, Băilești, Teodorof, Profesor, Sava Micșa, N. Alexandrescu, Iorgovici, Barbieri Costică, Șt. Tuțescu, I. Părvulescu, învățători, Tr. Fortun, avocat, G. Cornea, Avram Marcu, Ion Tanta, avocat, D-șoara Vasilița Busuioac telefon Central; I. Ivanciu Popescu, casier Carol I.

INȘTIINȚĂRI

Representantul și casierul revistei *Ovidiu* pentru județul Constanța, care are drept a încasa și a libera chitanțe din condica à souche, este amicul nostru C. G. Lumezeanu, vechiul secretar al cercului Ovidiu, acela căruia i se datorează epoca de înflorire a revistei „Ovidiu“.

Direcțiunea.

In vedere că ne apropiăm de sfârșitul anului, rugăm pe stimații noștri abonați să-și facă și ei datarea față de noi, achitându-ne costul abonamentului de 6 lei.

Reviste și ziare primite la Redacție

„Revista Idealistă“, „Aurora“, „Sănătatea“, „Albina“, „Revista Poporului“, „Învierea“, „Ședetoarea“, „Propășirea“, „Viitorul“, „Artelor“, „Speranța“, „Familia“, „Revista Idei“, „Sfaturi“, „Românul“ și Revistele „Lumina“ și „Frațillea“ Macedo-române, „Revista Teatrelor“ și „Școala Secundară“, Ziare: „Epoca“, „Cronica“, „Liberalul“, „Paloda“, „Vocea Tutovei“, „Dreptatea“, „Patria“, și „Legalitatea“, „Ancoa“, „Deșteptarea“, „Românul de la Fınd“, „Strejerul“, „Luceafarul“ și „Poporul Român“ din Pesta.

